

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 109/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kilpirauhaspotilaiden hoidon saatavuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Antti Rantakankaan /kesk. ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 109/2019 vp:

Mihin toimiin sosiaali- ja terveysministeriö ryhtyy varmistaakseen eläinperäisten, biologisten kilpirauhashoitojen saatavuuden kaikkialla Suomessa ja edistääkseen eri kilpirauhashoitojen saatavuutta ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden tietämystä eri kilpirauhaslääkkeistä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kilpirauhasen vajaatoiminta (hypotyreoosi) on yleinen sairaus. Hypotyreoosin hoitoon käytettävästä myyntiluvallisesta levotyroksiinivalmisteesta (T4-kilpirauhashormoni) sai sairausvakuutuskorvausta 294 500 henkilöä vuonna 2018. Sairauden oireet ovat yksilöllisiä ja vaikeusasteeltaan vaihtelevia, mutta diagnoosi perustuu laboratoriolöydöksiin. Kilpirauhasperäinen kilpirauhasen vajaatoiminta diagnosoidaan ja hoidetaan tavanomaisesti perusterveydenhuollossa. Harvinaisempi aivolisäkeperäinen kilpirauhasen vajaatoiminta kuuluu erikoissairaanhoidon piiriin.

Tyroksiinihoidossa olevista potilaista pieni osa (5-10 %) ei voi hyvin, vaikka hoidon tavoite laboratorioarvoin on saavutettu. Potilailla, jotka oireilevat tyroksiinihoidosta (T4-hormoni) huolimatta, on tutkittu T4- ja T3-hormonin (trijodityroniini, toinen kilpirauhashormoni) yhdistelmähoidon hyötyjä. Varmaa näyttöä yhdistelmähoidon hyödyistä ei ole. Suomen Endokrinologiyhdistyksen ja Euroopan kilpirauhasyhdistyksen (ETA) suosituksen mukaan kokeneet endokrinologit voivat harkita T4:n ja T3:n yhdistelmähoitoa kokeellisena hoitona T4-hoidon aikana oireileville potilaille. Hoidossa suositellaan käytettäväksi synteettistä T3-valmistetta.

Eläinperäisillä kilpirauhasvalmisteilla eikä trijodityroniinivalmisteilla (T3) ole Suomessa myyntilupaa. Fimea voi erityisistä sairaanhoidollisista syistä yksittäistapauksissa myöntää luvan luovuttaa kulutukseen sellaisen lääkevalmisteen, jolla ei ole Suomessa myyntilupaa. Erityislupakäytäntö on rajattu sellaisiin poikkeustapauksiin, joissa mikään muu hoito ei tule kysymykseen tai ei anna toivottua tulosta. Fimea myönsi eläinperäisille kilpirauhasvalmisteille 1 350 erityislupaa ja trijodityroniinivalmisteille 2 050 erityislupaa vuonna 2018.

Suomalainen terveydenhuolto on korkeatasoista ja terveydenhuollon ammattihenkilöillä on velvoite ylläpitää ja kehittää ammattitoiminnan edellyttämiä tietoja ja taitoja. Kilpirauhasen

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 109/2019 vp

vajaatoiminnan hoitokäytäntöihin liittyvät kysymykset ovat herättäneet melko laajaa keskustelua Suomessa. Sosiaali- ja terveysministeriö osallistuu osaltaan tähän keskusteluun, ja pyrkii edistämään terveydenhuollon ammattihenkilöiden tiedonvaihtoa hoitokäytännöistä ja aiheeseen liittyvästä tutkimustiedosta. Tähän liittyen perhe- ja peruspalveluministeri on tarttunut toimeen, ja tulee kutsumaan aiheen asiantuntijat koolle keskustelemaan jatkotoimista.

Helsingissä 11.10.2019

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru